

Γραμμική Άλγεβρα 1

Ασκήσεις

Πίνακες

- 1.** Αν A ένας $m \times n$ πίνακας, τέτοιος ώστε $Ax = 0$ για κάθε διάνυσμα $x \in R^n$. Δείξτε ότι $A = 0$.

- 2.** Ένας $n \times n$ πίνακας N ονομάζεται nilpotent αν υπάρχει k θετικός ακέραιος ώστε $N^k = 0$. Δείξτε ότι ένας nilpotent πίνακας δεν είναι αντιστρέψιμος.

- 3.** Αν N ένας $n \times n$ nilpotent πίνακας, με $N^k = 0$, δείξτε ότι $I_n - N$ είναι αντιστρέψιμος. Υπολογίστε τον αντίστροφό του σαν συνάρτηση του N .

- 4.** Αν A, B είναι αντιστρέψιμοι πίνακες δείξτε ότι τα επόμενα είναι ισοδύναμα
  - 1) A αντιμετατίθεται με τον B .
  - 2) A αντιμετατίθεται με τον B^{-1} .
  - 3) A^{-1} αντιμετατίθεται με τον B^{-1} .
  - 4) A^t αντιμετατίθεται με τον B^t .

- 5.** Βρείτε όλους τους 2 επί 2 πίνακες που αντιμετατίθενται με τον A αν
  - 1) $A = \begin{bmatrix} a & 0 \\ 0 & b \end{bmatrix}$, 2) $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$, 3) A τυχαίος.

- 6.** Αν $A^3 = 2I$ και $B = A^2 - 2A + 2I$ δείξτε ότι ο B είναι αντιστρέψιμος.

- 7.** Για ποια t είναι η τάξη του $A = \begin{bmatrix} t & 1 & 1 & 1 \\ 1 & t & 1 & 1 \\ 1 & 1 & t & 1 \\ 1 & 1 & 1 & t \end{bmatrix}$ ακριβώς 3;

- 8.** Βρείτε τον αντίστροφο του $n \times n$ πίνακα

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & \dots & 1 & 1 \\ -1 & 1 & 1 & 1 & \dots & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 & 1 & \dots & 1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 & 1 & \dots & 1 & 1 \\ & & & & \ddots & & \\ & & & & & \ddots & \\ 1 & 1 & 1 & 1 & \dots & -1 & 1 \end{bmatrix}.$$

- 9.** Αν A, B είναι $n \times n$ πίνακες ώστε $AB = 0$ δείξτε ότι

$$\text{ταξη } A + \text{ ταξη } B \leq n.$$

- 10.** Για κάθε $n \times n$ πίνακα A ισχύει $A^2 = A$ αν και μόνο αν ταξη του $A +$ ταξη του $(A - I_n) = n$.

Γραμμική ανεξάρτησία-Βάσεις-Υπόγραφοι Όλοι οι δ.χ. είναι πεπερασμένης διάστασης.

11. Έστω k διανύσματα του R^n . Απαντήστε τις παρακάτω ερωτήσεις στην περίπτωση που $k < n$, $k = n$ ή $k > n$.

- 1) Είναι τα διανύσματα γραμμικώς ανεξάρτητα;
- 2) Παράγουν τον R^n ;
- 3) Αποτελούν βάση του R^n ;

12. Έστω ότι τα διανύσματα a_1, a_2, a_3 είναι γραμμικώς εξαρτημένα ενώ τα a_2, a_3, a_4 είναι γραμμικώς ανεξάρτητα.

Δείξτε ότι

- 1) το a_1 είναι γραμμικός συνδιασμός των a_2 και a_3 .
- 2) το a_4 δεν είναι γραμμικός συνδιασμός των a_1, a_2, a_3 .

13. Έστω $a_1, a_2, \dots, a_n$ βάση του δ.χ. V όπου $n \geq 2$. Δείξτε ότι το σύνολο $a_1, a_1 + a_2, \dots, a_1 + a_2 + \dots + a_n$ είναι επίσης βάση του V . Είναι το σύνολο

$$\{a_1 + a_2, a_2 + a_3, \dots, a_{n-1} + a_n, a_n + a_1\}$$

επίσης βάση του V ; Το αντίστροφο ισχύει;

14. Έστω $\{a_1, a_2, a_3\}$ βάση του R^3 και $a_4 = -a_1 - a_2 - a_3$. Δείξτε ότι κάθε διάνυσμα v του R^3 γράφεται σαν $v = x_1a_1 + x_2a_2 + x_3a_3 + x_4a_4$ όπου x_1, x_2, x_3, x_4 είναι μοναδικοί πραγματικοί αριθμοί τέτοιοι ώστε $x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 0$. Γενικεύστε σε n -διάστατο χώρο.

15. Έστω $a_1, a_2, \dots, a_r$ γραμμικώς ανεξάρτητα διανύσματα. Αν το διάνυσμα u είναι γραμμικός συνδιασμός των $a_1, \dots, a_r$ ενώ το v δεν είναι δείξτε ότι τα διανύσματα $tu + v, a_1, a_2, \dots, a_r$ είναι γραμμικώς ανεξάρτητα για κάθε t .

16. Έστω U, V υπόγραφοι του R^n που παράγονται από τα διανύσματα $a_1, a_2, \dots, a_r$ και $b_1, b_2, \dots, b_s$ αντίστοιχα. Θεωρούμε τον υπόγραφο W του R^n που παράγεται από τα διανύσματα $a_i + b_j$ με $i = 1, \dots, r$ και $j = 1, \dots, s$. Αν $\dim V = k$ και $\dim U = m$, δείξτε ότι

$$\dim W \leq \min\{n, k + m\}.$$

17. Έστω S υπόγραφος ενός διαν. χώρου V . Δείξτε ότι

- 1) $\dim S \leq \dim V$
- 2) $\dim S = \dim V$ αν και μονο αν $S = V$.
- 3) Κάθε βάση του S περιέχεται σε κάποια βάση του V .
- 4) Μια βάση του V δεν περιέχει πάντα βάση του S .

18. Αν W_1, W_2 υπόγραφοι ενός διανυσματικού χώρου V με $W_1, W_2 \neq \{0\}, V$.

- 1) Δείξτε ότι υπάρχει $a \in V$, με $a \notin W_1, a \notin W_2$.
- 2) Δείξτε ότι υπάρχει βάση B τοφ V που κανένα διάνυσμά της δεν ανήκει στο W_1 ή στο W_2 . Ισχύει αυτό για παραπάνω από δύο υπόγραφους;

19. Αν W_1, W_2 υπόγραφοι του V ορίζουμε

$$W_1 + W_2 = \{w_1 + w_2 / w_i \in W_i\}.$$

- 1) Δείξτε ότι $W_1 \cap W_2$, και $W_1 + W_2$ είναι υπόγραφοι του V .
- 2) $W_1 \cap W_2 \subseteq W_1 \cup W_2 \subseteq W_1 + W_2$. Εξηγήστε γεωμετρικά αν $V = \mathbf{R}^2$.
- 3) Πότε είναι ο $W_1 \cup W_2$ υπόγραφος του V ;
- 4) Δείξτε ότι $W_1 + W_2$ είναι ο μικρότερος υπόγραφος του V που περιέχει το σύνολο $W_1 \cup W_2$ δηλ. αν S είναι

υπόχωρος του V τέτοιο ώστε $W_1 \cup W_2 \subseteq S$ τότε $W_1 + W_2 \subseteq S$.

20. Έστω W_1, W_2 υπόχωροι του δ.χ. V . Αν $\dim(W_1 + W_2) = \dim(W_1 \cap W_2) + 1$ τότε δείξτε ότι $W_1 + W_2$ είναι είτε $W_1 \setminus W_2$ και η $W_1 \cap W_2$ είναι είτε $W_2 \setminus W_1$ αντίστοιχα. Ισοδύναμα αυτή η άσκηση λέει ότι για κάθε δύο υπόχωρους W_1, W_2 αν κανένας δεν περιέχει τον άλλον τότε

$$\dim(W_1 + W_2) \geq \dim(W_1 \cap W_2) + 2.$$

Γραμμικές απεικονίσεις

21. Αν $T : R^3 \rightarrow R^2$ και $U : R^2 \rightarrow R^3$ γραμμικές απεικονίσεις, δείξτε ότι η UT δεν μπορεί να είναι ισομορφισμός.

22. Αν T είναι μία γραμμική απεικόνιση δείξτε ότι

$$KerT \subseteq Im(1 - T)$$

και

$$ImT \subseteq Ker(1 - T).$$

23. Έστω T μία γραμμική απεικόνιση του R^n . Αν $T^{n-1}(x) \neq \emptyset$ και $T^n(x) = 0$ για κάποιο $x \in R^n$, δείξτε ότι τα διανύσματα

$$x, T(x), T^2(x), \dots, T^{n-1}(x),$$

είναι γραμμικώς ανεξάρτητα και άρα αποτελούν βάση του R^n .

24. T γραμμική απεικόνιση $T : V \rightarrow W$. Είναι τα παρακάτω σωστά η λάθος;

- 1) $KerT = 0$
- 2) Αν $T(x) = 0$ μόνο για $x = 0$, τότε $\dim V = \dim W$.
- 3) Αν $ImT = 0$, τότε $T = 0$.
- 4) Αν $V = W$ και $ImT \subseteq KerT$ τότε $T = 0$.
- 5) Αν $V = W$ και $ImT \subseteq KerT$ τότε $T^2 = 0$.
- 6) Αν $\dim V = \dim W$ τότε ο T είναι αντιστρέψιμος.
- 7) Αν $\dim V = \dim ImT$ τότε $KerT = \{0\}$.
- 8) $KerT \subseteq KerT^2$.
- 9) $\dim KerT \leq \dim ImT$.
- 10) $\dim KerT \leq \dim V$.
- 11) T είναι 1-1 αν και μόνο αν $KerT = \{0\}$.
- 12) T είναι 1-1 αν και μόνο αν $\dim V \leq \dim W$.
- 13) T είναι επί αν και μόνο αν $ImT = W$.
- 14) T είναι επί αν και μόνο αν $\dim V \geq \dim W$.
- 15) Αν τα διανύσματα $v_1, \dots, v_k$ του V είναι γραμμικώς ανεξάρτητα τότε και τα $T(v_1), \dots, T(v_k)$ είναι γραμμικώς ανεξάρτητα.
- 16) Αν τα $T(v_1), \dots, T(v_r)$ είναι γραμμικώς ανεξάρτητα τότε και τα $v_1, \dots, v_k$ είναι γραμμικώς ανεξάρτητα.